

PER UNS PRESSUPOSTOS DIGNES PER A EDUCACIÓ*

NI UNA PASSA ENRERE EN LES CONDICIONS LABORALS!

DAVANT LES NOVES RETALLADES SOCIALS I LABORALS, MOBILITZACIÓ!

Josu Zalbidea Derteano,
Comissió Permanent de l'STEE-EILAS

Es diferents governs volen fer desaparèixer de cop els drets socials i laborals aconseguits per nosaltres, així com pels que ens han precedit, després de lluitar durant dècades, utilitzant el pretext fal·laç de reduir el deute públic i reactivar l'economia. Estam veient més clar que mai, que les polítiques econòmiques d'aquests governs estan sotmeses als dictats d'uns mercats sense rostre -que ningú no ha elegit i no al servei de les i dels treballadors ni de la societat en general. És inadmissible que les condicions laborals i la qualitat de vida de la majoria estiguin sotmeses a la cobdícia sense límits d'una minoria.

Volent enganyar-nos fent-nos creure que la responsabilitat de la crisi és la nostra, i a més, ens repeteixen

sense cap vergonya que ens hem d'estrènyer el cinturó per pagar el deute entre tots i totes. Aquestes polítiques neoliberals i reaccionàries, a part d'anar en contra de les i dels treballadors, comporten un debilitament dels serveis públics i un deteriorament en la seva qualitat, entre altres, en el sistema sanitari i en l'educatiu.

Seguirem reivindicant el nostre inqüestionable dret a la negociació col·lectiva, així com a un ensenyament públic com a eix del sistema educatiu, perquè entenem que l'educació és un dret bàsic i que la seva garantia més ferma és una "Euskal Eskola Publikoa" sòlida i de qualitat. L'educació no és una despesa, sinó una inversió per al desenvolupament social.

"Aquestes polítiques pressupostàries avancen justament en la direcció contrària a la que apliquen -també en plena crisi- els països més desenvolupats..."

En relació als pressupostos, novament ens volen imposar dures retallades a l'àrea d'educació de les dues administracions d'Hego Euskal Herria. Tot i que la opacitat entorn de moltes dades és cada vegada més gran, es constata per a l'any 2012 un descens dràstic en aquest àmbit, tant per part del

Govern de Gasteiz com del d'Iruñea. Lluny del que ens han vingut dient reiteradament, l'educació no és una prioritat de l'acció pública i no s'escaparà de la tisora d'UPN-PSN o PSE-PP. Aquests pressupostos comportaran el debilitament dels serveis públics i la consolidació de retalls de drets laborals. Serem la pròpia ciutadania i els treballadors i treballadores del sector públic els qui pagarem les conseqüències de la crisi.

Concretant més, la retallada pressupostària assoleix el 7% a Navarra i el 0,9% a la CAPB, però des de 2010 és ja de l'11,6 i 3,8% respectivament. Les dades són significatives, es prengui la referència que es prengui. Aquestes polítiques pressupostàries avancen justament en la direcció contrària a la que apliquen també en plena crisi els països més desenvolupats i recomanen els organismes internacionals. Aquest objectiu es xifra en l'actualitat en el 7% del PIB.

Hem de parlar de retallades generalitzades, però també selectives. Mentre la major part de les partides pateixen reduccions o en el millor dels casos es congelen, hi ha partides a les quals les restriccions no arriben i fins i tot augmenten significativament. Cada departament d'Educació té les seves prioritats, els seus projectes estratègics a potenciar i aquests se salven de la crema a costa de retallar en altres costats. A títol de curiositat direm que el del Govern Basc gastarà aquest any un total d'1,8 milions d'€ per publicitar les seves activitats, un 9,6% més que el 2011.

Però, com hem dit, per a la majoria de les qüestions, parlem de retallades generalitzades:

Euskera. A Navarra, quan es compleixen 25 anys d'un marc legal que ofega el creixement de l'euskera, el pressupost d'aquesta llengua al Servei d'Idiomes, s'ha reduït des de 2008 en un 73,2%. Així mateix, el pressupost inicial d'Euskarabidea en posar-se en marxa, baixa un 43%. A la CAPB aquest any retallaran un 2%, però el finançament d'aquest programa, acumula una retallada del 9,2% (6 milions) des que aquest govern va prendre possessió. Els dos governs han adoptat iniciatives estratègiques per a potenciar l'anglès en el marc escolar, en detriment de l'euskera. Desapareixen partides o es redueixen en un cas, mentre s'incrementen altres.

Formació i innovació educativa. Des de 2008, a Navarra el pressupost per a formació general s'ha retallat un 71,8% (un 41,1% enguany). La formació lingüística i l'específica del professorat de FP també pateixen retallades molt fortes. A la CAPB, es redueix en un 4,8% (2,4 milions). Desapareixen les ajudes individuals i es redueix un 25% la formació que venia impartint directament el Departament mentre es dobla la que s'externalitza a empreses privades.

“Aquest projecte és una rebaixa respecte al pla de creació d'escoles infantils i sumeix en la precarietat als qui s'incorporin a aquest.”

Tractament de la diversitat i necessitats educatives especials. Mentre a Navarra les partides no s'han incrementat, en la CAPB, malgrat l'augment de l'alumnat (7,4%), el descens és significatiu: menys reforços al pla d'immigració i menys places d'orientadors. Resulta paradoxal que al mateix temps, Lakua estigui elaborant un Pla Estratègic per a desenvolupar una Escola Inclusiva, que no contempla més recursos humans, ni un major finançament.

Promoció educativa. Les beques s'han congelat en ambdues comunitats, malgrat l'augment substancial d'alumnat i de la recrudescència de les conseqüències de la crisi en les famílies. Mentre a Navarra es congela la partida per a menjadors, en la CAPB es redueix en un 19,1%, decisió lligada potser a la pujada de quotes. El Govern Basc fa desaparèixer els cursos d'anglès a l'estiu i l'intercanvi d'idiomes, alhora que redueix un 10% l'ajuda a les AMPA.

Cicle 0-3. A Navarra, el pressupost es redueix novament (3,2%). La retallada en els convenis amb els ajuntaments (11,4%) juntament amb la mala situació econòmica dels ens locals dificulta el manteniment del 0-3 i impedeix l'obertura de noves unitats. A la CAPB promocionen els “Nius Familiars”, al marge de les exigències que planteja la legislació vigent pel que fa a qualitat d'instal·lacions i titulació professional. Aquest projecte és una rebaixa respecte al pla de creació d'escoles infantils i sumeix en la precarietat als qui s'incorporin a aquest.

Universitat. El projecte de pressupostos del Govern Basc per a la UPV / EHU posa en qüestió el Pla Universitari aprovat pel mateix fa 5 mesos i que comptava amb l'acord de les tres universitats. I això alhora que es manté la quantia de finançament a les universitats privades. A més, es redueix la partida per a sufragar els complements retributius i desapareix el contracte-programa específic per a la normalització de l'ús de l'euskera. A Navarra, la UPNA té més sort: puja un 6,9% partint d'una situació de partida lamentable.

Ensenyament privat. A la CAPB, l'Administració ha passat a subvencionar (en teoria el 100% del cost) els batxillerats, sense que això pugui considerar-se una prioritat del sistema. Les aules concertades augmenten i dins d'aquest finançament s'hi inclou, novament la de centres que segreguen l'alumnat per sexe. La resta de les partides, per segon any consecutiu tornen a patir fortes retallades que les patronals transfereixen a treballadors/es i famílies. A Navarra, encara que el finançament també baixa un 3%, ho fa en menor quantia que la pública.

Com veiem, les conseqüències d'aquesta nefasta política pressupostària afecta tot dos sistemes educatius en la seva integritat, però és l'ensenyament públic el que rep l'atac més dur, ja que és la pròpia Administració la que menysprea la tasca essencial que aquesta desenvolupa en el camp de la cohesió social i lingüística, la integració o la igualtat d'oportunitats. Pel que fa a l'ensenyament públic són diverses les qüestions que ens preocupen i volem denunciar:

- Es fa un pas més en la reducció de recursos humans per als centres, tot i que ja eren manifestament insuficients. A Navarra, baixen un 2,2% les despeses de personal, consolidant les reduccions de plantilla a secundària i congelant la plantilla general. Ignoren un creixement vegetatiu de l'alumnat al voltant del 3% anual. A la CAPB, la pujada de l'1,3% és enganyosa. En dos cursos l'alumnat ha augmentat el 8,2%, mentre les plantilles només ho han fet en un 0,7%. Caldria un mínim de 720 professors/es més per a mantenir la ràtio anterior.

“Necessitam pressupostos que responguin a les necessitats reals; volem uns pressupostos que enforteixin els serveis públics en general i l'ensenyament públic en particular.”

- Cada vegada es fan menys substitucions en els centres i sembla una tendència que s'accentuarà, tot i els inconvenients que es creen en els centres i la sobrecàrrega que suposa per al personal docent. Mentre a Navarra, tot i augmentar per al 2012, la partida específica acumula des de 2010 una reducció del 9,5%, en la CAPB es dedicaran 3,5 milions d'€ menys. Amb la qual cosa, a diversos centenars del col·lectiu interí se'ls va a negar l'oportunitat de treball.

- La política de retallades salarials al personal funcionari i laboral ha vingut acompanyada de la pèrdua de poder adquisitiu, generada per l'acumulació de la inflació. Els sous s'han rebaixat entre un 8 i un 9% i el 2012 augmentarà aquesta pèrdua (altres 3 punts, segurament).
- Reducció sistemàtica d'inversions. A la CAPB un 42% (55,6 milions) des del començament de la legislatura. A Navarra la partida per a construcció, equipament i manteniment es redueix un 54,7% i la de funcionament en un 30,7%. Està en perill l'ampliació futura de l'oferta pública. En ambdues comunitats, a més, el manteniment dels centres públics se'n ressentirà de la disminució d'ingressos dels ajuntaments.

A STEE-EILAS no admitem que la crisi econòmica sigui una excusa per a tot. Aquests projectes no recullen el que l'educació necessita en aquests moments, perquè aquesta segueix considerant-se una despesa i no una inversió. Els pressupostos han de ser una eina de les institucions per a fer polítiques socials que atenguin les necessitats de la gent i treballin per la compensació i la igualtat d'oportunitats. Necessitam pressupostos que responguin a les necessitats reals; volem uns pressupostos que enforteixin els serveis públics en general i l'ensenyament públic en particular. Per tot això, exigim als governs de Navarra i CAPB que retirin tots dos projectes i que se n'elaborin uns altres sobre la base de criteris socials i no economicistes.

*Aquest text s'ha traduït del castellà. □